

“DOORDAT WE ALLE EXPERTISE IN HUIS HEBBEN, KUNNEN WE SNEL MAATWERK LEVEREN”

Sinds oktober 2018 kent GGz Breburg een zogeheten Transforensisch Team (TFT), dat samen met andere organisaties langdurende zorg biedt aan cliënten met een hardnekkig justitieel verleden. We spraken daarover met de coördinator van dit team: Naomi Heringa (manager bedrijfsvoering Zorggroep Volwassenen).

“Ons team is de laatste strohalm voor cliënten uit Tilburg en omgeving die het extra moeilijk hebben in de maatschappij. Ze veroorzaken vaak veel overlast (wat de samenleving ook veel kost) en zijn al jaren in beeld bij de hulpverlening. Daarbij is wel wat meer aan de hand dan simpel een winkeldiefstal. Of iemand heeft wel tachtig keer iets gestolen. Iedereen is moe: zowat alles is al geprobeerd, maar zonder resultaat. Dan krijgt ons team het verzoek om er eens naar te kijken.

In het TFT zitten naast GGz Breburg ketenpartners als Fivoor (psychiatrische zorg voor mensen met een forensische indicatie of

die intensieve zorg nodig hebben), gemeente Tilburg en Novadic-Kentron (verslaving) en Amarant (voor mensen met een lichte verstandelijke beperking). Ook wordt samengewerkt met het Zorg- en Veiligheidshuis. Doordat we vanuit verschillende organisaties kunnen kijken, hebben we alle expertise in huis en hebben we snel toegang tot heel veel informatie. Zo hebben we een beter beeld en kunnen we snel maatwerk leveren. En doordat we snel beslissen of we zelf iets opnemen dan wel doorverwijzen naar een passende instantie, kennen we geen lange wachtlijsten; dat is onze kracht. Normaal gesproken krijg je zorg als je ergens bent ingeschreven. Als cliënten om wat voor reden dan ook zijn uitgeschreven, kan ons team ze toch blijven volgen. Omdat de financiering uit verschillende bronnen komt, vormt dat geen drempel.”

Verleiden tot zorg

“Het idee voor zo’n TFT bestaat al vrij lang; vanuit de Citydeal Zorg voor Veiligheid in de Stad (experiment Transforensische Zorg) zijn we er al 2,5 jaar mee bezig. Omdat we

echter met veel organisaties moesten samenwerken, konden we pas in oktober vorig jaar daadwerkelijk van start. Waar team Bemoeizorg zorgt voor de toeleiding, zorgen wij voor het vervolg op behandelgebied en inhoudelijk, al doen we soms een stukje bemoeizorg als iemand helemaal uit beeld is. In korte tijd hebben we al veel resultaat geboekt. Zo wisten we contact te leggen met mensen die voor iedereen de deur gesloten hielden. Het grote verschil is: normaal wordt een cliënt aangemeld bij de zorg en moet hij op een bepaalde tijd ergens zijn; wij nemen echter zélf contact op met de cliënt; het is minder bureaucratisch. Ook sluiten we zo goed mogelijk aan bij de leefwereld van de cliënt en houden rekening met zijn niveau, zijn psychische kwetsbaarheid en zijn eigen hulpvraag. We denken mee met de cliënt; dat heeft veel meer kans van slagen dan voor hem besluiten wat hij moet doen (zoals ‘werk eerst maar aan je verslaving’). Temeer daar onze maatschappij, en zeker hulpverleningsland, vaak erg lastig is: er zijn veel wachtlijsten, voor elke klacht moet je ergens anders heen,

en overal moet je op tijd komen. Veel mensen krijgen zoiets niet georganiseerd. Hoewel we iemand niet tegen zijn wil kunnen laten opnemen, kunnen we wel verleiden tot zorg en proberen te sturen met zachte hand. Soms liggen onze prioriteiten elders, maar er zijn meer wegen die naar Rome leiden. Verder richten we ons zo veel mogelijk op de persoon achter diens problematiek en proberen we gewoon als mens aanwezig te zijn.

Om iemands vertrouwen te winnen, heb je echter een lange adem nodig. Ook valt niet te zeggen wat de beste manier is om in contact te komen, want bij de start weten we nog heel weinig van die persoon. Als iemand is aangemeld, proberen we eerst telefonisch een afspraak te maken; lukt dat niet, dan gaan we een keer bij hem langs. En als hij geen contact wil, proberen we het de week erop opnieuw of zoeken we naar een andere manier. Overigens denken we altijd goed na hoe we ergens binnen kunnen komen en doen we altijd een risicotaxatie. We gaan altijd met z’n tweeën en als we het niet vertrouwen, nemen we de wijkagent mee. Soms proberen we alvast contact te leggen als iemand nog in de gevangenis zit; dan vragen we wat hij wil als hij weer vrijkomt, bijvoorbeeld begeleid wonen of een vorm van dagbesteding.”

Gelieerd aan de cliënt

“Onze cliënten hebben vaak weinig vertrouwen in anderen, ook door wat

ze hebben meegemaakt. Dan werkt het goed als je langdurig met iemand mee kunt lopen en zorgt dat het behandelplan door blijft lopen, wat er ook gebeurt. Dat is ook de kracht van het TFT: we bieden geen kortdurende zorg, maar blijven aan de cliënt gelieerd. Door bepaalde triggers (zoals middelengebruik, afbouw van medicatie of stress) kunnen cliënten soms weer afglijden; dan kunnen we tijdig de zorg even intensiveren. Zelf zien wij die tekenen eerder, omdat we er al eerder bij betrokken zijn geweest.

Als iemand naar de gevangenis gaat, wordt vaak iemands zorgtraject onderbroken en moet na afloop alles opnieuw worden gestart. Dat is zonde. En als iemand onverwacht in vrijheid wordt gesteld, proberen we te voorkomen dat hij ineens op straat staat. Ook proberen we te voorkomen dat iemand nog een keer in de fout gaat. Soms gaan we ook mee naar zittingen, ter ondersteuning.

Samen met de behandelaar kiezen we ook voor een behaalde insteek. Als een cliënt even bepaalde trauma’s niet wil voelen en alleen dagbesteding en hobby’s wil zoeken, dan is dat in overleg prima.

Ook is het vraaggestuurd: wat vindt de cliënt zelf dat hij nodig heeft? Natuurlijk hebben we onze eigen ideeën, maar het is onze professie om die twee dingen bij elkaar te laten komen. Overigens mag een cliënt

altijd zeggen dat hij ervan afziet, al heeft dat wel consequenties: naast justitie kijkt ook de gemeente mee, en die laat niet zomaar alles toe. Het is de kunst om dat op een prettige manier bij elkaar te laten komen, waardoor die persoon zich gezien voelt en je aan doelen kunt werken die rust opleveren.”

Pionieren

“We hebben nu 12 cliënten in behandeling en hebben capaciteit voor 15 cliënten. We doen nu mee met een pilot van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), die loopt tot 1 juni van dit jaar en onderdeel uit maakt van de Citydeal Transforensische Zorg. We hopen als pilot van Koers en Kansen verder te gaan; ons team wordt dan uitgebreid en we gaan dan naar 30 tot 35 cliënten. Soms is het pionieren: hoe kunnen we binnen de huidige wetgeving (en zo veel mogelijk met de cliënt zelf) de cliënt zo goed mogelijk helpen? Maar tot nog toe zijn we heel tevreden, temeer daar we samen met de cliënt maatwerk leveren. Als die als dagbesteding alleen wil schilderen, moet je hem niet iets anders laten doen. En misschien kent iemand een adres waar geschilderd moet worden; dat is het voordeel als je wekelijks met elkaar om tafel zit.”

Over de City Deals Zorg voor Veiligheid

Begin 2017 hebben de steden Almere, Breda, Leeuwarden, Maastricht, Nijmegen, Tilburg en Zoetermeer samen met de ministeries van VenJ, VWS, SZW en BZK de 'City Deal Zorg voor Veiligheid in de stad' gelanceerd. Met deze City Deal gaan de ministeries en steden op een nieuwe manier samenwerken door het sociaal domein en het veiligheidsdomein met elkaar te verbinden. Het transforensisch Team is onderdeel van de Citydeal Zorg voor Veiligheid in de stad.